

תורת הר שמואל

פרשת אחרי מות - קדשים - תש"ע כניסת השבת: 6:35 צאת השבת: 7:52 רבנו תם: 8:35

פרפראות הרב משה קליין

"כתנת בד קדש ילבש"

בפסוק הבא אחר פרשת מצורע שעניינו נגעים הבאים עקב לשון הרע, רואים את ה"סור מרע". התורה הק' רומזת לנו במלים אלו, שגם הדיבורים של האדם צריכים להיות מחושבים וכל מילה היוצאת מפיו צריכה להיות מלוכשת בגדי קדש.

כתנת בד כ"ב אותיות הא' ב' צריכים להיות לבושים בגדי קדש. קידומם של אותיות קדש יוצרת את המילה התר "קול התר נשמע בארצנו" - הקול הנוצר מדבור צריך להיות קדש. וע"כ הדיבורים צריכים להיות בחזקת "כתנת בד קדש ילבש". גם סופי האותיות של "קדש ילבש" = שש "שש וארגמן לבושה" (אשת חיל). דבורו של האדם כמו לבושו מצביעים על מהותו. (משב"א)

"גורל אחד לה' וגורל אחד לעוזאזל" קבלה בדינו שכל מה שיש בקדושה יש כנגדו בטומאה. זה לעומת זה ממש, כדי שתהיה בחירה חופשית לבחור בזה או בזה. עוזאזל ר"ת זה לעומת זה עשה אלוקים. (היכל הברכה)

"איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כבש או עז במחנה או אשר ישחט מחוץ למחנה"

על משקל הפירוש הקודם שלכל קדושה יש את המקבילה בטומאה, התורה הק' מדגישה בפסוק זה כפל מילים - איש איש - יש המקריב מכוח הקדושה ויש שלא מכוח הקדושה. במחנה למחנה - יש המשתייך למחנה ישראל ויש שהוא מחוץ למחנה, כך גם לגבי ישחט ישחט - שחיטה בקדושה ושחיטה שלא בקדושה. (משב"א)

"ואהבת לרעך כמוך"

ואהבת לרעך כמוך (824) בגימטריא קטנה 14 - יד. יד ועוד יד הם יד. יד. יד. יד. כח (28) כח (28) "טובים השניים מן האחד" כי בכך צוברים כח. איזה כח? כח לקיים מצוות "הוכח תוכיח את עמיתך" ומכיוון ש"ישראל ערבין זה לזה" ידירות נמדדת גם כאשר צריך כח להוכיח את חברו. ולכן "כל המרים יד על חברו נקרא רשע" מכיוון שהרמת יד היא התנשאות ואנוכיות - לכן נקרא רשע ואילו ע"י "ואהבת לרעך כמוך" נוצרת ידידות (יד ועוד יד) ואז "אני ה'".

(משב"א)

פרשה מפורשת הרב דוד שרעבי

בפרשה שלנו כתוב את פרשת העריות, ובסוף כתוב - אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים אשר אני משלח מפניכם, ותטמא הארץ ואפקד עונה עליה ותקא הארץ את ישיביה, ושמרתם אתם את חקתי ואת משפטי ולא תעשו מכל התועבת האלה האזרח והגר הגר בתוכם, כי את כל התועבת האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותטמא הארץ, ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם, כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העשת מקרב עמם, ושמרתם את משמרת לבלתי עשות מחקות התועבת אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם אני ה' אלהיכם.

רואים כמה התורה מזהירה אותנו מפני העבירות האלה, ולא זאת בלבד אלא מפורש גם שהארץ מקיאה את העם אשר יושב בארץ ועושה מעשים אלה, מפורש שהארץ מקיאה את יושביה! מה הפירוש?

הפירוש הוא שלא תחשוב שאם אדם לא יגור בארץ ישראל אלא ילך ויגור במקום אחר, ולמשל ילך ויגור באירופה ושם יחשוב שאפשר להמשיך לעשות את

דברי התורה של השבוע נתרמו

על ידי קוראנו המסור

ר' אריק טל ואשתו ציפורה הי"ו

מוסט האמפסטד

יבורכו בכל מילי דמיטב

משפט שלמה הרב שלמה כהן

המקרה:

בבעלותו של מוטי מרלו היה יקב בצרפת,

שם יצרו יינות כשרים, משובחים ויקרים במיוחד. וחתם הוא הסכם עם קובי קברנה, שהיה סוחר מפורסם, וידוע בשוק היינות המשובחים, לקבל בלעדיות למכירת יינותיו בארה"ב.

קובי הוזמן יין בשווי של חצי מליון \$, והחל לשווק אותם בכל חלקי המדינה. הוא שלם למוטי מקדמה של מאה אלף \$ ואת השאר נדרש לשלם לו בתשלומים במשך השנה. עברו כמה חודשים

מאז חתימת ההסכם, מוטי היה בנופש במיאמי ופגש בלובי בית המלון שבו התאכסן יהודי ושמו מר כרמל. אותו יהודי היה מומחה ליין, והשניים החלו לשוחח על שוק היינות, וכשהתברר לו שהוא יושב עם מוטי מרלו, בעל היקב המפורסם, הוא התעניין במחירים של כמה מיינותיו. בו ברנע הוציא מר כרמל את הפלאפון שלו, וחייג לכמה ידידים חובבי יינות, תוך חצי שעה ארגן קבוצה של עשרה לקוחות שמעוניינים לקנות יינות בחמישים אלף \$ (יש לציין שהמכיר שהציע להם מוטי היה אותו מחיר בו הוא מוכר לקובי, וקובי

בתשלומים במשך השנה. עברו כמה חודשים

העבירות!

ישראל לארץ כנען, וכמו שהארץ הקיאה גויים שישבו בה לפני כן כך היא תקיא גם אתכם!!

מה זה אומר? זה אומר שבהרבה עבירות שיהודי עושה הוא נענש כמו יהודי! הוא יושב בבית הסהר של אנשים מלומדים ויש לפחות אורה של אנשים ישרים שמעו ואחרי תקופה מסוימת הוא מתנקה והולך הביתה, אבל בעבירות אלה העבירות של איסורי עריות אומרת לנו התורה שהארץ תקיא אותך כמו שהיא הקיאה את הגוי שהיה לפניך!! זאת אומרת שמי שעובר עבירות אלה לא מתייחסים אליו כאל יהודי שמעו! אלא מתנהגים איתו כמו שמתנהגים עם הגוי שהיה לפניו וגם הארץ הקיאה אותו, אדם שעובר עבירות אלה יושב בבית הסהר עם הרוצחים הכי נחותים ובבית הסהר של עבודת פרך ביחד

לבן מפורש שהארץ מקיאה את יושביה! בודאי כל אדם יודע איך נראית קיאה ואיזה ריח יש לו! האם משהו ירצה להכניס לביתו כזה סרחון ולכלוך? לכן מפרשת לנו התורה שמי שעושה עבירות אלה הארץ מקיאה אותו ואפילו בארץ אחרת לא תהיה לו מנוחה כי כולם שונאים את הסירחון הזה ואינם רוצים להיות לידו!!

ויותר מכך, מפורש בפסוק "ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם" דהיינו שאומרת התורה שהדרך שהארץ תקיא אותך זה באותו הדרך שהארץ הקיאה את מי שישב

משפט שלמה - המשך

שנשכר לפעולה מסוימת חייב לבעל הבית על מניעת רווח אם לא עשה כפי שהתחייב לעשות. ומביא ראיה ממה שכתבנו למעלה שאפילו אם לא כתוב בשטר אריסות תנאי שאם לא יעבוד ישלם צריך לשלם (ואין תנאי זה אסמכתא כמבואר בחו"מ סימן ר"ז סעיף י" ברמ"א, ובכ"י ס' שכ"ח) אולם לא משום שזה כאילו נכתב כי רגילים לכתוב, אלא משום תקנת חז"ל במקרים כאלה שאדם התחייב לעשות פעולה מסוימת ולא עשה. והוא הדין בכל כיוצא בזה. ובמקרה שלנו אע"פ שבעצם קובי קברנה הוא הפועל של מוטי מרלו. מכל מקום, גם מוטי מרלו התחייב לקובי קברנה שלא למכור יינות בארה"ב ולהעמיד לו יין למכירה ולכן גם הוא הפועל של קובי, וע"י ששכר את ההסכם במכירה למר כרמל עפ"י הנתיבות עליו לשלם, אבל אך רק את אשר אפשר להוכיח כי הפסיד לו.

וזוה רק המכירה למר כרמל שהיה עליו למסור את ההזמנה לקובי לבצעה ולקחת רווחים, ויכול היה לדרוש ממנו אחוזים על שהשיג לו את ההזמנה. מענתו של מוטי שמר כרמל אינו תושב ארה"ב אינה קבילה כי אין זה משנה מהיכן הלכות רק שאסור לו למכור בגבולות ארה"ב.

אך גם לדעת הנתיבות אינו צריך לשלם אלא על מה שאפשר להוכיח שמנע ממנו להרוויח ולא על מה שנראה לקובי שעכשיו שידוע המחיר הנמוך שהציע מוטי לא יוכל להרוויח כפי שתכנן, ובדואי שאסור היה למוטי להוכיח מחיר זה.

אבל כמו שהסברנו לעיל השולחן ערוך אינו סובר כן, וכותב במפורש שמניעת רווח אינה נוק ומעיקר הדין פטור גם במקרה של פועל. אך כיוון שקובי מוחזק במעות ועדיין לא שילם את חובו למוטי יכול הוא למעון "קיס לי" כנתיבות ולפטור את עצמו מלשלם למוטי מרלו את הרווח שהיה מרוויח על המכירה, ואת שאר החוב צריך לשלם.

שלמה - פרשת תזריע תש"ע שמניעת רווח אינה נוק והיא אפילו פחות מגרמא בניזקין.

ביה"ד ביקש שקובי יוכיח שאי אפשר למכור את היינות במחיר הרגיל כתוצאה ממעשיו של מוטי, ולא עלה הדבר בידו.

פסק הדין:

קובי קברנה יכול לנקות מחובו למוטי מרלו את הרווח שהפסיד על הקניה של מר כרמל, ואת שאר החוב למוטי צריך לשלם.

הסבר:

מבואר בגמ' ב"מ דף ע"ג: אדם הורה לשליחו לקנות לו יין ממקום פלוני לחנות, והשליח לא עשה כן, נחלקו האמוראים אם צריך לשלם את הרווח שהפסיד המשלה. בשו"ע חו"מ ס' קפ"ג סעיף א' נפסק שאינו צריך לשלם.

ועוד בסוגיה שם מבואר שראובן נתן את שדהו לשמעון באריסות (שיעבוד את שדהו וישלם לו חלק של התוצרת), אם שמעון לא עבד באותה שנה הוא צריך לשלם לראובן את שווי הרווח שעשוי היה להיות, אע"פ שזה מניעת רווח!

ובמור חו"מ ס' שכ"ח מסביר הב"י את הטעם: רגילים לכתוב בשטרי אריסות תנאי מפורש שאם לא יעבוד מכל מקום ישלם האריס במיטב (מה שרגילים להרוויח), ומסביר הב"י שאפילו אם לא כתב תנאי זה צריך לשלם כך כיוון שכולם רגילים לכתוב כן, אפילו אם לא נכתב בכתוב דמי. וכמו שמבואר בחו"מ ס' מ"ב שכל נוסח שרגילים לכתוב בשטרות אפילו שלא נכתב בו בכתוב דמי, אבל מעיקר הדין אינו צריך לשלם, כי מה שלא עבד הוא מניעת רווח ולא נזק, ורק אם השדה מתקלקל ע"י שלא עבד צריך לשלם. ומכאן רואים דעת מרן שעל מניעת רווח לא משלמים.

אולם נתיבות המשפט בס' קפ"ג ס' ק"א, ו' ובס' ש"ו ס' ק"ו סובר שמכאן ראיה שכל פועל

מוכר בכפול, ולכן העסקה השתלמה מאוד. מוטי יצר קשר עם קובי וביקש ממנו לספק את ההזמנה למר כרמל, וכמובן להוריד את השווי מהחשבון. קובי רתח מכעס כששמע על העסקה, וטען שלא היתה למוטי רשות למכור את יינותיו בגבולות ארה"ב, משום הסכם הבלעדיות שהיה לקובי, וחוז' מזה, הוא מוכר בזול מדי, ועכשיו יהיה לו קשה למכור במחיר כפול (שוה המחיר המקובל בשוק ליין כזה) כיוון ששוק היינות היקרים הוא קטן, וכל פיסת מידע עוברת בין הלקוחות הקבועים כאש בשדה קוצים. והוסיף ואמר שכבר באו אליו כמה לקוחות ששמעו שאפשר להשיג את היין של מוטי מרלו במחיר זול בהרבה ממה שמוכר קובי קברנה. לכן הוא מסרב לשלם את יתרת התשלומים על היין שקיבל.

המענות:

מוטי מרלו טוען שקובי קברנה חייב לשלם את התשלומים שנקבעו. קובי קברנה טוען שמר מרלו הפר את הסכם הבלעדיות שהיה ביניהם, וגרם לו נזק עצום בכך שמכר יינות למר כרמל, הוא וקבוצתו הם לקוחות קבועים שלו, ומוטי היה צריך להפנות אותם ישר אליו בכדי לסגור עסקה ולקבוע מחירים. הוא גם טוען שעכשיו אינו יכול כלל למכור יינות במחיר רווחי כי כבר התפרסם המחיר שהציע מוטי למר כרמל. ולכן עכשיו צריך למכור את היינות במחיר נמוך בהרבה ממה שתוכנן. וכיון שמוטי גרם לו את כל ההפסדים הללו, ועליו לפצות אותו לכן אינו מתכוון לשלם על היינות שקיבל וזה רק פיצוי חלקי על הרווחים שהפסיד.

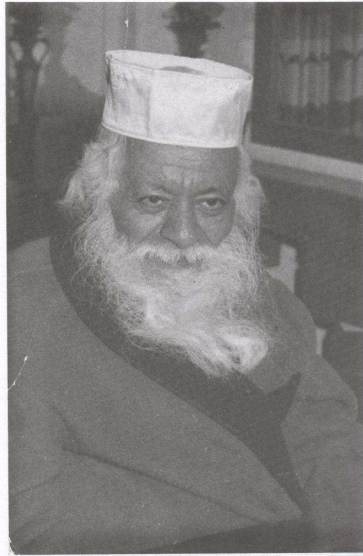
מוטי מרלו משיב שהוא הבין שמר כרמל לא היה תושב ארה"ב, אלא תושב אנגליה ולכן אין להאשימו במה שקרה, ומלבד זאת, מעשיו גרמו מניעת רווח ולא נזק. ומביא כראיה את העלון של שכונת הר שמואל ששם כתוב בטור משפט

ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה" (שיוסף הצדיק לא הסכים לעבור עבירה עם אשת פוטיפר), כתוב בזהר שמי שמתחתן עם הנכרית (עם הגויה) קשורה בו ככלב, שאין לו הזכות להיות בנהינם של רשעי ישראל אלא הוא יושב בנהינם של הגויים! זה גם כוונת רש"י במי שאוכל מאכלים ממאים, שלא רק שהוא עובר עבירה אלא גם מטמא את עצמו בעולם הבא להיות ביחד עם הטמאים כיון שהעבירה שלו הייתה בטומאה!

רואים שיש כזה דבר שאדם מנתק את עצמו מהעונשים הרגילים ונהיה שייך לקבוצה אחרת, וזה סותם לו את המה ואינו מבין בכלל מה שמדברים איתו דברי חיזוק כי זה נהיה כמו לדבר אל גוי!

יוסף הצדיק מה הציל אותו?

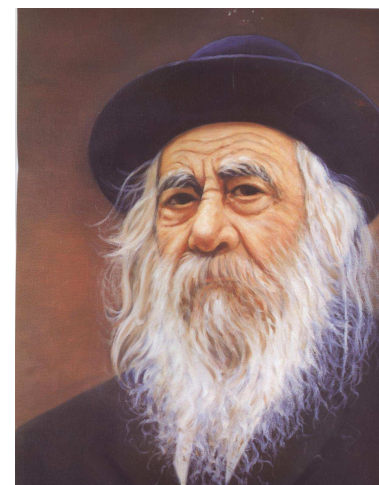

כתוב במדרש שהוא ראה את הדמות של אביו ולכן הוא הקדושות של אביו ולכן הוא לא היה מסוגל לעשות עבירה כי כל הגוף שלו רעד מהפחד והקדושה!

מה הפירוש שהוא ראה את הפנים של אביו? וכי אתם חושבים שמשמים הראו לו את הפנים של אביו בשביל להציל אותו מהעבירה? הרי זה כמו שלוקחים לו את היצר הרע וזה בודאי לא היה כך.

אלא יוסף הצדיק הראה לעצמו על הדמות של אביו וכך הוא ניצל, כיון שהוא למד

עם יעקב אבינו תורה לפני שהוא נמכר לעבד, לכן הוא תמיד זכר את הפנים הקדושות של אביו בזמן הלימוד, את המאמץ ואת יראת ה'

שהיתה רשומה לו על הפנים, וכל פעם הוא היה נזכר בזה וזה מה שהציל אותו! אדם שרוצה להתעלות צריך להידבק לחכמים הגדולים ולקחת את הילדים שיראו את הפנים ואת הקדושה, ואז הילד תמיד יזכור את הקדושה שהוא ראה וזה יעזור גם לאבא וגם לכן, יהי רצון שנוזה לשפע של קדושה ושהצינור שלנו יהיה מחובר לשפע של עבודת ה'.

עם האנשים הנחותים ביותר שיש בכל הגוים!! וכדי להדגיש עוד ממשיכה התורה ואומרת - **כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העשת מקרב עמם!** זאת אומרת שלא תאמר איך יכול להיות כזה דבר הרי סוף סוף אני יהודי! לכן אומרת לנו התורה שהאדם הזה יש לו כרת, הוא כבר התנתק ממקור החיים, הוא נחשב מת, הוא נחשב כמו גוי!

וכאן נפרש יותר את הענין שאדם יהודי יכול להיות חי נושם והולך ובכל זאת הוא נחשב כמו מת.

יהודי יש לו נשמה קדושה נשמה מיוחדת! ולכן לפעמים אפילו בין הגוים אם יש שם יהודי אפשר לראות על פניו שהוא יהודי בגלל איזה אור קלוש שכמעט נכבה שיש לו בפנים.

היהודי יש לו תוספת מיוחדת על שאר הבריאיה והוא מחובר ללמעלה על ידי כעין צינור דק שתמיד נותן לו את החיות המיוחדת את התוספת המיוחדת של קדושה, וכך כל ימיו הוא מחובר ללמעלה לקדושה, אבל הגוי אין לנשמתו את החיבור המיוחד הזה ולכן אפילו שהוא יכול להיות אדם טוב וישר ויקבל שכר, אבל אין את התוספת של הקדושה שיש למי שהוא יהודי או מי שהתגייר גיור צדק ומקבל תוספת של החיבור הזה.

אם תיקח ליהודי את התוספת הזו זה נחשב כאילו שהוא מת! כי התוספת קדושה הזו היא חיות מיוחדת, ואם שוללים את זה מהאדם אז נחשב כאילו שהוא מת אפילו שהוא עדיין הולך ונושם!

ולמשל, אם אדם נהפך לחמור או לפרה, האם תאמר שהאדם הזה חי? ודאי שזה נחשב שהוא מת אפילו שהחמור והפרה הולכות ונושמות ואוכלות, בכל זאת **"האדם"** מת, כך גם יהודי אם לוקחים לו את התוספת של הקדושה, אם לוקחים לו את החיבור את הצינור הזה שמחבר אותו ללמעלה, הרי זה כאילו שהוא מת!

זה מה שעושה גם חיוב הכרת, ובסוף פרשת מצורע (פרק ט"ו פסוק ל"א) כתוב **"והזרתם את בני ישראל מטמאתם ולא ימתו בטמאתם בטמאם את משכני אשר בתוכם"**, ושם מדובר על מי שמטמא את המקדש שיש לו חיוב כרת, ורש"י שם פירש - ולא ימתו בטמאתם, הרי הכרת של מטמא מקדש קרוי מיתה, זאת אומרת שרש"י בא לומר שיש חיוב כרת אשר אתה נחשב מת, וזה לא משנה מה שרואים את האדם עדיין הולך ברחוב, כי למעשה הוא התנתק ממקור הקדושה ונהיה בריאה אחרת ושייך כבר לבית הסהר של הזרוקים והפושעים!

האם לא ראינו פעם יהודי שבפניו ובשכלו נעלם החלק של הקדושה, ולעומתו יהודי אחר אשר עבר עבירות רבות אבל עדיין הניצוץ בפנים דלוק אפילו שאינו מדבר על כך ואינו חושב על זה בכל זאת זה מושרש בפניו! זה בגלל שהוא מחובר עדיין עם הצינור, אמנם הצינור מלא חורים וצריך תיקון אבל חיבור לחשמל עדיין יש לו.

ובפרשת שמיני כתוב (פרק י"א פסוק מ"ג) **אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם,**

וכתב רש"י - ונטמאתם בהם אם אתם מטמאין בהן בארץ אף אני מטמא אתכם בעולם הבא ובישיבה של מעלה, וזה דבר מבהיל שמפרש רש"י שמי שאוכל דברים ממאים הקב"ה מטמא אותו בעולם הבא, ולכאורה מה שייך טומאה בעולם הבא והרי שם העונש הוא בנהינם למחר אדם מן העבירות?!

והביאור בזה הוא כך -

בזהר הקדוש על הפסוק "ויהי בדברה אל יוסף יום יום

הקדמה לכבוד הבריות: כתיב "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לגדל ה'", ודרשו חז"ל שכל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב. אלא צריך לעשות כל המצוות אף אם מפני זה תהיה מבווייט מאוד. אבל גם דרשו חז"ל, "גדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה". וע' בגמ' ברכות (יט:); שהביא סתירה זה, שמצד אחד כתיב "אין חכמה ואין תבונה", ומצד שני דרשו "גדול כבוד הבריות". ותי' בגמ', שהכלל של "כבוד הבריות" הוא רק לדחות

הגליון נתרם על ידי ר' אריק טל ואשתו ציפורה הי"ו מ-ווסט האמפסטד